

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบ เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนา การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนาคน ในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ประกอบการหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3) ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงจำเป็นต้องกำหนดแผนปฏิรูปเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อสนองตอบแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา คือ ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ในมาตรา 20 ของพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ระบุว่า การอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐสถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 ก : 12)

วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี เป็นวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดการเรียนการสอน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับวิชาชีพระยะสั้น จากการที่รัฐบาลมีนโยบาย การแก้ปัญหาความยากจน จึงมีการตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เป็นจำนวนมากเพื่อส่งเสริมสนับสนุน การสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ได้ให้ความสำคัญส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ เสมอ เพื่อให้ทันยุคทันสมัยและตรงตามความต้องการ ของชุมชน และตลาดแรงงาน จึงทำให้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย สารพัดช่างจันทบุรี ได้รับความนิยมนิยมความสนใจจากชุมชนเพื่อเข้ารับการศึกษาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะประเภทวิชา คหกรรม 4 สาขาวิชา คือ 1) สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย 2) สาขาวิชา อาหารและโภชนาการ 3) สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป และ 4) สาขาวิชาคหกรรมธุรกิจ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2558 : 389 - 461)

สถานการณ์ปัจจุบัน อาชีพช่างแต่งหน้าในภาคตะวันออก เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นอาชีพอิสระและมีรายได้สูง โดยเฉพาะช่างที่มีฝีมือจะสามารถเรียกราคาการแต่งหน้า ได้สูงมาก พร้อมทั้งได้รับการยอมรับ และได้รับความนิยมนิยมจากผู้รับบริการ จนถึงขนาดต้องจองคิว ล่วงหน้าเป็นปีเนื่องจากทุกช่วงเวลาที่มียุคคนประสบความสำเร็จทางด้านใดด้านหนึ่ง หรือ ต้องการตกแต่งใบหน้าให้สวยงามเด่นสง่าในวันที่สำคัญ และไม่ว่าจะเป็นงานรับปริญญา งานแสดง ในโรงเรียน งานแต่ง งานเลี้ยง หรือแม้กระทั่งงานอีเวนต์ ก็ต้องตามหาช่างแต่งหน้าที่มีฝีมือ เพราะช่างแต่งหน้าจะกลายเป็นผู้ที่เสกสรรใบหน้าให้ดูดีขึ้นได้ภายในพริบตา ดังนั้นถึงแม้จะมี ช่างแต่งหน้าเป็นจำนวนมากแต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อผู้รับบริการ และยังขาดช่างที่มีฝีมืออย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อสร้างทักษะใหม่ พร้อมพัฒนาทักษะ ยกระดับ ความรู้ ความสามารถให้กับนักศึกษา ช่างแต่งหน้า และผู้ที่สนใจในอาชีพช่างแต่งหน้า เพื่อเพิ่ม ทักษะอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่ออาชีพการแต่งหน้า สอดคล้องกับบุญเจริญ ศิริเนาวกุล (ออนไลน์. 2562) ได้กล่าวไว้ว่าหลักสูตร Reskill & Upskill เป็นเทรนด์การศึกษาเรียนรู้ ตลอดชีวิต ที่ตอบโจทย์ความต้องการของคนยุคนี้ที่สุดแล้วโดย Reskill จะเป็นการสร้างทักษะใหม่ ที่เป็นประโยชน์กับการทำงานและ Upskill คือ การพัฒนาทักษะเพิ่มเติม หรือ Top Up ให้คนทำงาน ทำอย่างไรให้เขารู้เทคโนโลยีใหม่ สร้างสิ่งที่มีมูลค่าเพิ่มจากเทคโนโลยีใหม่ให้กับงานที่เขาทำได้ ภารกิจในการ Reskill & Upskill ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงให้ทัน

การเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องกระตุ้นให้ทั้งภาคสถานประกอบการ และคนทำงานเห็นความสำคัญของการ Reskill & Upskill ถ้าทำได้ย่อมเป็นการยกระดับการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการได้มากขึ้น โดยหลักสูตรในรูปแบบที่กล่าวมานี้ สามารถทำให้การออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนตอบโจทย์เป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้จริง ในตอนนี้ภาคการศึกษาไทยผลิตบุคลากรได้เพียงพอในแง่ของปริมาณ แต่ที่ขาดน่าจะเป็นเรื่องของคุณภาพมากกว่า ดังนั้นสิ่งที่ต้องทำอย่างเร่งด่วนคือ การออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งหลักสูตรการเรียนการสอนทั่วไป และหลักสูตรอบรมระยะสั้น เพื่อตอบโจทย์การ Reskill & Upskill ให้สามารถสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพไปเติมเต็มการทำงาน โดยเฉพาะในด้านการทำงานร่วมกับเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงการต่อยอดเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าให้กับการทำงานได้จริง

ในยุคโลกเปลี่ยน คนปรับ จากสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid - 19) ทำให้คนต้องปรับตัวให้ก้าวข้ามการเปลี่ยนแปลงให้ได้ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของสังคม มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในยุคนี้ ที่จะสามารถทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดความชำนาญ และเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกระทั่งทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และยังช่วยเสริมสร้างพฤติกรรม การกระทำและการแสดงออกในทางที่ดี มีการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้นักศึกษาเกิดการช่วยแก้ปัญหา การเอาใจเขามาใส่ใจเราของคนในสังคมให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน สามารถพัฒนาคนให้เกิดปัญญา คิดทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เพื่อส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ดังที่สมชาติ กิจยรรยง (2545 : 11 - 15) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ (Knowledge) เกิดความเข้าใจ (Understanding) เกิดความชำนาญ (Skill) และเกิดเจตคติ (Attitude) ที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกระทั่งทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับปราโมทย์ จันทร์เรือง (2545 : 21) ได้กล่าวไว้ว่าการฝึกอบรมเป็นการทำให้บุคคลมีความรู้ความเชี่ยวชาญที่แท้จริง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ปัจจุบันการแต่งหน้ามีความสำคัญและมีบทบาทในชีวิตประจำวันของเราเป็นอย่างมาก ซึ่งจะเห็นได้จากอุตสาหกรรมเครื่องสำอางความงาม และธุรกิจทางด้านความบันเทิงที่มีความนิยมอย่างแพร่หลาย ศิลปะการแต่งหน้ามีผลต่อการสะท้อนกลับด้านบุคลิกภาพ สร้างความโดดเด่น เสริมสร้างบุคลิกให้ดูดีขึ้น สามารถสร้างเสน่ห์ให้กับตัวเอง และทำให้มีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น ในยุคที่

การศัลยกรรมได้เข้ามามีบทบาทกับวิถีชีวิตประจำวันอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการทำศัลยกรรมจมูก เสริมคาง ตาสองชั้น ปากกระจับ หน้าเรียว เปลี่ยนสีผิวเข้มให้เป็นผิวขาว จะเห็นได้ว่ามีผู้คนมากมาย เลือกรับศัลยกรรม เหตุผลที่นิยมทำศัลยกรรมกันมากมายขนาดนี้เกิดจากหลายเหตุผลด้วยกัน หนึ่งในเหตุผลของการคิดทำศัลยกรรมก็คือ รู้สึกว่าการแต่งหน้าเป็นเรื่องยาก แต่งไม่เป็น แต่งอย่างไรก็ไม่สวย ไม่รู้เทคนิคการแก้ไขรูปหน้า จึงเลือกที่จะทำศัลยกรรม ทั้งที่การศัลยกรรม มีความเสี่ยงสูงมากบางคนทำแล้วสวยบางคนทำมาแล้วดูแย่กว่าเดิมต้องแก้ไขหลายครั้งมากดังที่ เห็นเป็นข่าว และมีค่าใช้จ่ายในการทำศัลยกรรมสูงมาก อย่างไรก็ตามการทำศัลยกรรมไม่ใช่เรื่องผิด แต่ควรพิจารณาให้ดีก่อนตัดสินใจเพราะอาจเกิดผลร้ายมากกว่าผลดี การแต่งหน้านั้นเป็นศาสตร์ ทางด้านความงามแขนงหนึ่ง ที่มีการสร้างสรรค์อย่างลงตัวระหว่างศาสตร์และศิลปะ การประยุกต์ หลักศิลปะ เช่น แสงเงา หลักทฤษฎีสี รูปทรง เส้น และรูปทรงตามลักษณะกายวิภาคของ โครงสร้าง ใบหน้ามนุษย์ รวมทั้งการแต่งหน้าตามสมัยนิยมที่ถูกต้องอย่างสร้างสรรค์ และสามารถเสริมแต่ง ใบหน้าของตนเอง และประกอบอาชีพที่อิสระได้

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญ ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น โดยโครงสร้างของหลักสูตรได้ปรับให้สามารถใช้ได้กับ นักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล เทคนิคการแต่งหน้าจากตำราต่าง ๆ มาประยุกต์ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้ทำวิจัย นำมา ปรับใช้เพื่อให้นักศึกษานั้นสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาการแต่งหน้าและพัฒนา บุคลิกภาพให้ดูดียิ่งขึ้น ที่ผ่านมามีการพัฒนาแบบและขั้นตอนยังไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนา หลักสูตรที่จะช่วยให้ผู้เรียนนั้น เห็นลำดับขั้นตอนได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนา หลักสูตรการเรียนการสอน โดยนำหลักสูตรที่ 16 แต่งหน้า Basic จำนวน 30 ชั่วโมง ของกลุ่มวิชา งานเสริมสวย สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป ประเภทวิชาคหกรรม มาพัฒนาเพื่อให้มีเนื้อหา ที่ทันสมัย เข้าใจง่าย มีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจน โดยใช้ชื่อเรื่องว่า “ศิลปะการแต่งหน้าเพื่อ อาชีพ” เพื่อให้นักศึกษา สามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเอง สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัวได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติ ก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินการในการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอนพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะการปฏิบัติในเรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพ อันจะเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน สร้างอาชีพ และสามารถเพิ่มรายได้ให้ตนเองและครอบครัวได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลาที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร และระยะเวลาที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร มีดังนี้

ระยะเวลาที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน

1.2 ตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 5 คน

1.3 นักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ภาคตะวันออก ได้แก่ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ จำนวน 101 คน วิทยาลัยเทคนิคบางแสน จำนวน 60 คน วิทยาลัยสารพัดช่างระยอง จำนวน 90 คน วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา จำนวน 120 คน วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 70 คน วิทยาลัยสารพัดช่างตราด จำนวน 40 คน วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี จำนวน 40 คน วิทยาลัยเทคนิคนครนายก จำนวน 15 คน รวม 8 วิทยาลัย จำนวนนักศึกษา 536 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 5 คน และนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 20 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะเวลาที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ภาคตะวันออก ได้แก่ วิทยาลัยสารพัดช่าง

สมุทรปราการ จำนวน 101 คน วิทยาลัยเทคนิคบางแสน จำนวน 60 คน วิทยาลัยสารพัดช่างระยอง จำนวน 90 คน วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา จำนวน 120 คน วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 70 คน วิทยาลัยสารพัดช่างตราด จำนวน 40 คน วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี จำนวน 40 คน วิทยาลัยเทคนิคนครนายก จำนวน 15 คน รวม 8 วิทยาลัย จำนวนนักศึกษา 536 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระยะสั้น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
  - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น
  - 2.2 ทักษะการปฏิบัติของนักศึกษา ก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น หมายถึง หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้า เพื่ออาชีพ สำหรับนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย เป็นการอบรมที่เน้นประสบการณ์การฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง แก้ปัญหาและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมถึงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะสัมพันธ์เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยจุดมุ่งหมายสุดท้ายของการฝึกอบรม เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน เพื่อให้เกิดผลผลิตสูงสุด

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการสร้างหลักสูตรตามขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของทาบา (Taba, 1962 : 454 - 455) โดยวิเคราะห์จากรูปแบบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของทาบา องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร 4 ประการ คือ 1) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 3) การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ และ 4) การประเมินประสิทธิผลหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตามความเชื่อที่ว่าผู้เรียนมีพื้นฐานแตกต่างกัน โดยกำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน คือ 1) วินิจฉัยความต้องการจำเป็น 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ 4) การกำหนดโครงสร้างวินิจฉัยความต้องการจำเป็น 5) การคัดเลือกประสบการณ์

การเรียนรู้ 6) การกำหนดโครงสร้างของประสบการณ์การเรียนรู้ 7) การกำหนดสิ่งที่จะประเมิน และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพ หมายถึง การดูแลรักษาผิวหน้า การเลือกใช้เครื่องสำอาง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงรูปแบบแก้ไข และตกแต่งใบหน้าโดยเน้นส่วนที่ดีและกลบเกลื่อนส่วนที่บกพร่องไม่ให้เห็นชัด เพื่อสร้างความงดงามบนใบหน้าให้เกิดขึ้นตามใจต้องการ และสามารถสร้างบุคลิกหรือรูปแบบให้กับตัวตนของคนนั้นได้ชัดเจน โดยถ่ายทอดผ่านศิลปะการแต่งหน้า และวิธีการแต่งหน้าชีวิตประจำวัน แต่งหน้าแฟน แต่งหน้าเจ้าสาว แต่งหน้าแฟนซี แต่งหน้าเพื่อการแสดง และแต่งหน้านางงาม

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระยะสั้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพ สำหรับนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย

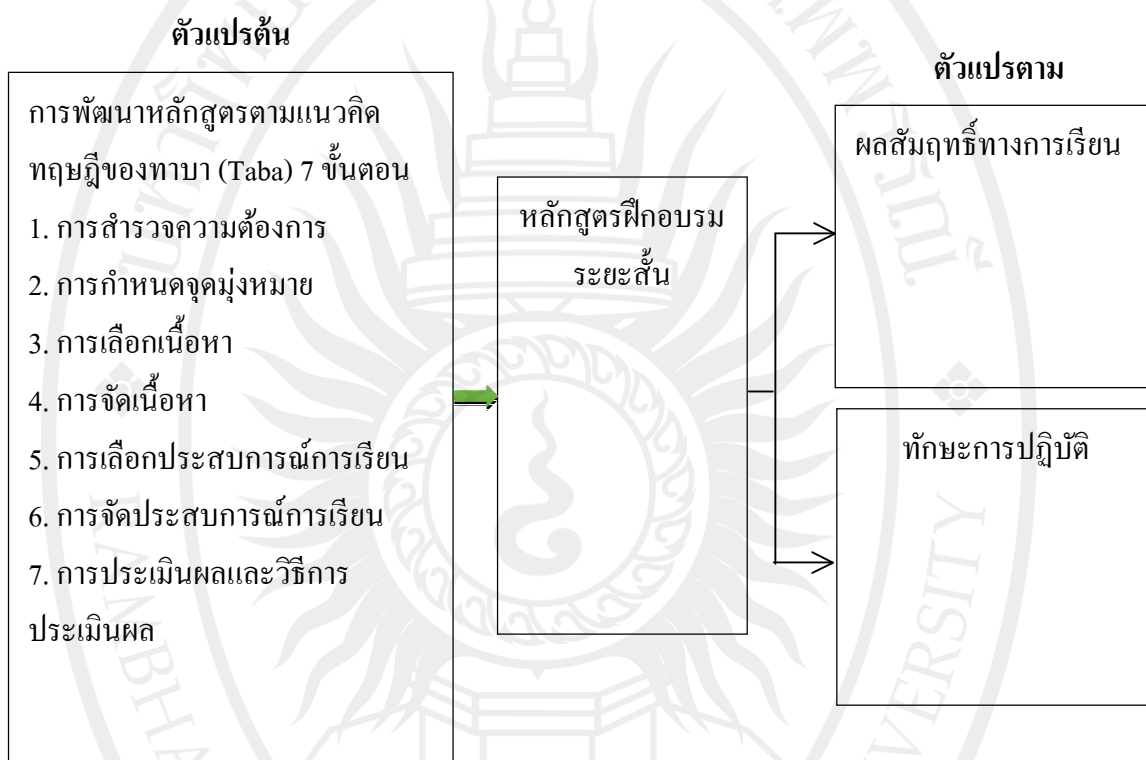
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จทางด้านความรู้ ความสามารถ สติปัญญา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ เกี่ยวกับศิลปะการแต่งหน้า อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพ สำหรับนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวยที่พัฒนาขึ้น ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปรนัยแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก

ทักษะการปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว ทำบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ และการเรียนรู้เกิดขึ้น ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ ทักษะการปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษา ที่ได้จากหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพ สำหรับนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย ผลงานที่เกิดขึ้นสำเร็จได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ รวดเร็วและถูกต้อง มีการวัดการปฏิบัติงาน ด้านความรู้ ด้านกระบวนการ โดยใช้เครื่องมือแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ และใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Scoring Rubric) 3 ระดับ ดังนี้

- 1) การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์
- 2) การเตรียมผิวก่อนการแต่งหน้า
- 3) การรองพื้น
- 4) การแก้ไขรูปหน้า
- 5) การเขียนคิ้ว
- 6) การแต่งตา
- 7) การปิดแก้ม
- 8) การทาปาก
- 9) ผลงานสำเร็จ
- 10) การจัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและทฤษฎีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดโดยประยุกต์ใช้ตามแนวคิดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของทาบา (Taba. 1962 : 454 - 455) ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม
2. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น มีทักษะการปฏิบัติ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม